

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm,
osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadajlna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celo-
letno K 5-20, pol leta 2-60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“
vabi na

XXXIII. redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo
dne 8. novembra t. l.
ob 10. uri dopoldne
v Sokolovi dvorani.

s sledečim vsporedom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI

Veliki Krakov.

LVOV 3. Na današnji seji je občinski
odsek predložil zakonski načrt o združitvi
mesta Krakova z 11 sosednjimi občinami kra-
kovskega in vjeliškega okraja ter s obmejni-
mi grašččinami v skupno občino, vsled česar
bi štel Krakov 150.000 prebivalcev. Zakonski
načrt je bil enoglasno sprejet z živahnim
odobravanjem.

Štajerski deželni zbor.

GRADEC 3. Deželni zbor je danes raz-
pravljaj o deželnem proračunu za 1908. in
1909. Pred specijelno debato so poslanci dr.
Schacherl (soc. dem.), Hagendorfer (kršč.
socij. ljudska stranka) in Ploj (Slovenec)
protestirali, da zamore deželni zbor še le
danes razpravljati o proračunu za 1908. Dr.
Schacherl je rekel, da so za to kršenje za-
kona odgovorni deželni glavar, deželni odbor
in majoritetne stranke dež. zbora.

Posl. dr. Ploj je v imenu Slovencev iz-
javil, da so isti že v finančnem odseku pro-
testirali proti takemu postopanju. Ako se ni v
slovenski javnosti o tem nadalje protestiralo,
zgodilo se je to radi tega, ker so bili sloven-
ski poslanci mnenja, da je forum za ta pro-
test deželni zbor sam. Nasproti poslancu
Schacherlu, ki se je čutil, da ni deželni od-
bornik Rubič iz takega postopanja deželnega
odbora izvajal posledice in položil svoj odbor-
niški mandat, je dr. Ploj izjavil, da bi slo-
venska javnost tak ko-ak deželnega odbornika
Rubiča vzela za zlo, ker ne bi potem Slo-
vence imeli v deželnem zboru več nobe-
nega zastopnika svojih interesov, kakor je to
Rubič.

Deželni odbornik dr. Link je obširno
opravičeval zakasnenje proračuna za 1908.,
pokazuje na to, da se je že v minoletem letu
izdalo v deželnem zboru parolo, da se ne
dovoli proračuna, ako se prej ne izvede vo-
lilne reforme. Ker se je deželni odbor bal,
da se obstruira tudi provizorij, se tudi radi
te stvari ni sklical deželni zbor. Tudi je
priprava za deželnozbornsko volilno reformo,
n. pr. zbiranje statističnega materiala zahte-

vala večmesečnega dela, tako, da se deželni
zbor ni mogel baviti s proračunom.
Na to je pričela specijalna debata in se
je o obeh proračunih razpravljalo istočasno.

Ogrski finančni odsek.

BUDIMPEŠTA, 3. — Finančni odsek
poslanske zbornice je vsprejel proračun trgo-
vinskega ministerstva.

**Francoski kongregacionisti na Hr-
vatskem.**

BUDIMPEŠTA, 3. — Iz Zagreba jav-
ljajo, da je priac Schaumburg Lippe svoja
velika posestva v Slavoniji prodal za 50 mil.
kron nekemu verskemu redu, ki je bil izgnan
iz Francije.

Govorice o mobilizaciji v Rusiji.

DUNAJ, 3. — „N. Wiener Tagblatt“
poroča iz Berolina: V Petrogradu so razšir-
jene govornice o predstoji mobilizaciji vo-
jaških okrajev v Odesi, Kijevu in Petro-
gradu. Od oficijelne strani se resničnosti teh
govoric zanika. Dobroobveščeni častniki pa
zatrjajo, da pride v kratkem v omenjenih
okrajih do važnih vojaških sprememb.

Zakonski načrt proti pijančevanju.

DUNAJ 3. Vlada predloži zbornici za-
konski načrt proti pijančevanju.

Ruska duma.

PETROGRAD, 3. — Duma je sklenila,
da prične 15. t. m. razpravljati agrarne
zakone.

14 ruskih admiralov odpuščen h.

PETROGRAD, 3. — Štirinajst ruskih
admiralov je bilo zaupnim potom opozorjenih,
naj prosijo za pokojnino in odpust.

**Vladni načrt o starostnem in inva-
liditetnem zavarovanju.**

DUNAJ 3. Zakonski načrt o socialnem
zavarovanju je vlada predložila državnemu
zboru. Načrt vsebuje kodifikacijo dosedan-
jega zavarovanja delavcev (zavarovanje proti
bolezni in nezgodi), zavarovanje proti inva-
liditeti delavcev, konečno zavarovanje na sta-
rost delavcev in samostojnih (malo-posestai-
kov, malo-ob-tnikov in malo-trgovcev).

Za vse te panoge socialnega zavarovanja
ustanovi se enoten sistem, kakoršnega ni bilo
do sedaj še v nobeni državi.

Zavarovanje za starost in invaliditeto
temelji glavno na sodelovanju samo- in
državne pomoči. Pri delavcih se pritegnejo
poleg tega še delodajalci k plačevanju na isti
način kot delavci.

V obče se pritegnejo vsi, ki niso vsled
malih dohodkov sposobni srbeti pomočjo šte-
denja za svojo starost, k zavarovanju, vse
eno ali delujejo kot samostojni ali zavisni.

Bolniško-zavarovanje se razširi na vse
dninarje, tudi na poljske, domače delavce in
posle.

Plačila bolniških zavarovalnic se povišajo
zelo na ta način, da se razširi doba bolni-
ških podpor od dvajsetih tednov na jedno
leto.

Glede zavarovanja proti nezgodam ob-
stoja važna spremenitev v tem, da pripade
10 odst. prispevek na delavce, in da nosijo
bremena zavarovanja proti nezgodam izklju-
čno podjetniki.

Glede invaliditetnega in nezgodnega za-
varovanja se upelje prisilno zavarovanje.

dela to veliko hlastje od same sreče, ko
gleda na to mlado pokoljenje.

Mlada Slavonija je pevala prekrasno
pesem duhom narodnim in rekel bi, da je
sama zemlja šepetala nekaj o ljubezni, o
sreči in življenju... A od zgoraj z nebesnih
višav smejele so se zlate zvezde in tepetale
nad Slavonijo.

Gostija in zabava mladine je trajala vse
dotlej, da jim je zaspanec zaprl trepalnice in
v jutro je probudilo smejoče se rano solnce
mlade srečne pare: pod hrastom, v grmu, na
mladem senu ali v deteljini.

V tej noči sta sedela Miloš in Srebrna
pod hrastom osamljeno v krogu svoje lju-
bavi in sreče in držeča se za roke sta si
gledala blaženo v oči in šepetala sladke be-
sedice. Okolu njiju je šumelo listje, a nad
njima je trepetalo zvezdje...

— Ti ne smeš, draga moja, ne preska-
kavati ognja, ne leteti na gugalnici, škodilo
bi ti... je svetoval Miloš Srebrni — a da ni
radi tega, ej, poletela bi kakor veter pod
zvezde!... A si-li davno občutila... ali te kaj
boli?

— Kakor sem ti rekla, pred dvema me-
seci. In sedaj ne znam ni sama, kako mi je:
žalostim in veselim se! Mati, hiša pa vas —
veš!...

— Ali radost je najina, zora moja, a
kar bo selo govorilo slabega, to je njegova
stvar!... Neumnosti, kakor da ni to nekaj

Razmere med delavstvom in samostoj-
nimi so v toliko različne, da pride pri prvih
zavarovanju proti invaliditeti v prvi vrsti v
poštev, pri samostojnih pa je važnejša točka
zavarovanje za starost.

Pri prestopanju odvisnih k samostojnim
poklicom se nima delati težko, marveč isto
pospeševati. Delavec zgubi sicer pri presto-
panju k samostojnosti pravice do invaliditetne
rente in ostane omejen na starostno zavarov-
vanje, vračuna se mu pa popolnoma plačilna
doba, ki jo je kot odvisen prebil.

Delavci dobijo po dovršenem 65. letu
starostno rento. Ako postane pred tem ča-
som invalid, dobi invalidno rento. Samo-
stojnik dobi starostno rento v 65. starostnem
letu. Visokost invalidne oziroma starostne
rente je odvisna od trajanja in visokosti vpla-
čevanja. Preostali dobijo enkratno glavnično
odpravnino.

Zavarovanje dobijo pri omožitvi pov-
rjeno polovico uplačanih prisilov.

Prinosi se računajo pri delavcih po
meznih razredih, in jih morajo polovico pla-
čati delavci, polovico delodajalci. Pri samo-
stojnikih je določiti obligatoričen minimalni
prinos.

Skupni stroški zavarovanja invalidov in
delavcev ter samostojnikov bodo v prvih letih
znašali 13-4 mil. kron na leto, v četrtem letu
približno dvojno svoto, v desetem letu 106-2
mil., v dvajsetem letu 206 mil., v 40. letu
na 277 mil. in utegnejo narasti na 305 mil.
Država prevzame stalno od tekočih upravnih
stroškov znesek 2 mil. kron, nadalje državno
doplačilo 90 kron za vsako rento, konečno
rentno doplačilo povodom vojaškega službo-
vanja. Država bo torej po približno 10 letih
imela prispevati 40 mil., po dvajsetih letih
80 mil., in ko pride stvar v stalni položaj
po 40 letu okroglo 100 mil. na leto.

BALKAN.

Deputacija katolikov na Dunaju.

Iz Sarajeva javljajo: V drugi polovici
tekočega meseca se, pada na Dunaj pod vod-
stvom treh katoliških škofov deputacija kato-
likov Bosne in Hercegovine, da se v imenu
katoliškega prebivalstva zahvalijo cesarju za
aneksijo.

Mohamedanska deputacija na Dunaju.

SARAJEVO, 3. — Sarajevski občinski
svet in muzejska deputacija odpotujeta v
ponedeljek na Dunaj, da se poklonita cesarju.
Tem povodom se bo v četrtek v mestni hiši
vršil vsprejem.

IZ SRBIJE.

Bojni material za Srbijo.

SOLUN, 3. — Neki francoski parnik
je iz Creuzota pripeljal za Srbijo 70 vagonov
topov in razstreljivih tzarin. Turčija je izje-
moma dovolila prevoz v Srbijo. Pričakuje se
še za Srbijo 330 vagonov vojnega materiala.

Nade Srbov.

V Srbiji zopet narašča vojevitost, ker so
baje po vseh njihove deputacije v Petro-
gradu uverjeni, da jih Rusija ne zapusti.
Vesti iz Petrograda zatrjajo sicer, da so de-
putacije Srbov na carskem dvoru pozivali k
treznosti in previdnosti in da so Srbe nujno
svarili pred prenegljenimi koraki. Ali obenem
se je deputacija uverila, da so Srbom zago-
tovljene vse simpatije oficijelne Rusije in ru-
skega naroda, zato goji srbski narod trdno nado,

prirodne. Ali ti se ne šali, duša, in ne bodi
k babam. Ako bi šla, Srebrna, ubil bi tebe
in sebe! Rodi! In dal Bog, da bi bilo
možko!

Srebrna se je nasmešila; ustnici so jej
bili nekoliko napeti, ali očesi sta jej sijali
kakor od sreče...

— To hočem tudi! — je rekla ona in je s
polno roko gladila Miloša — jaz imam rada
deco in želela bi si sinčica!

— Ali kaj naj, ko naveli na-me mati in
hiša!

— Če le črhnejo, takoj k meni. Ako
hočeš, pridem pred te na štirih konjih, odi-
čenih robci in rožmarinom. — Kakor sama
veš, pred letom dnij se ne moreva poročiti,
dokler ne mine žalovanje po moji pokojni
materi.

— Miloš moj!

— O Srebrna moja, zlato moje, k meni,
vsa v nedro moje!

In stisnila sta se v vročem objemu, a
šuma in zvezdnato nebo sta ju blagoslavljala...
V njunih dušah jima je porastla cena življe-
nja, a ljubav se je raznela in porajala v
njima tisoč sladkih občutkov sreče.

Kakih sedem mesecev potem je porodila
Srebrna v kolibi na srečo svojo in Miloševo
— sinčica. Mati in družina sta planili nanjo,
selo je zabreščalo kakor gavran, a Miloš in
Srebrna sta se smejala.

Miloš se je razljutil in držal besedo. Ob

da bo imel v slučaju krvavih dogodkov Ru-
sijo kakor zaščitnico na svoji strani. Kako
resno računajo v Srbiji s to možnostjo, kaže
že okolnost, da se srbski ministerstvo bavi
z namiro, da se v slučaju vojne srbska rezid-
enca prenese iz Belegrada — kjer bi bila
preveč eksponirana — v kako drugo mesto
v notranjem Srbiji.

Srbska vlada je tudi že odgovorila na
prijateljske nazvete Francije, Rusije in
Italije, ki so jej svetovali, naj se vzdrži ko-
rakov, ki bi mogli kaliti mir. Srbska vlada
naglašja v svojem odgovoru, da je bilo nje
vedenje vzlic velikanskemu razburjenju prebi-
valstva doslej povsem korektno. Srbija zaupa
pravičnosti vevlasti in pričakuje od njih
pravičnega sklepa glede zahtev Srbije.

Napačen alarm.

BELIGRAD, 3. — Sinoči ob 9. uri so
prejeli en pešpolk, dva eskadrona konjeništa
in ena baterija nalog, naj takoj odmarširajo
v smeri proti Groki. Ta odredba je vzbudila
v mestu največo pozornost in je dala povoda
najrazličnejim govoricam.

O tem dogodku je bil izdan sledeči ko-
munik: Razburjenost, ki je sinoči vladala v
Belegradu in ki je dala povoda vznemirja-
jočim brzojavkam časniških poročevalcev,
je bila provzročena po govorici o nenadnem
napadu Avstro-Ogrske na Srbijo. Ta govo-
rica se je pozneje izkazala kakor neosnovana.
Ker je vedenje Srbije v vsakem oziru korektno,
so te govorice zamogle provzročiti le trenutno
razburjenje.

Včerajšnji nenadni odhod čet beligradske
posadke se je izvršil kakor varnostna odredba
vsled provzročene razburjenosti. Pričakovati
je, da ta odredba pomirjevalno vpliva na ob-
činstvo.

Vedenje Srbije se zamore v kratkih be-
sedah označiti in reasumirati: Srbija priča-
kuje v korektnem vedenju odločitev konfe-
rence veseliti.

Nesreča vsled eksplozije.

BELIGRAD 3. V topničarskem labora-
toriju v Kragujevcu se je včeraj popoldne
pri polnjenju šrapnelov vsled neprevidnosti
nekega delavca pripetila eksplozija, vsled ka-
tere je bilo osem delavcev težko, en častnik
in 15 delavcev pa lahko ranjenih.

Pašić odposlanec v Petrogradu.

PETROGRAD 3. Govori se, da bo na-
mesto Popovića imenovan Pašić srbskim od-
poslancem v Petrogradu.

Okrožni prefekt umirovljen.

BELIGRAD 3. Okrožni prefekt v Se-
mendriji, Atanacković je umirovljen, ker ni
preprečil demonstracij, ki so se v nedeljo
ponovno vršile proti avstro-ogrski konzularni
agenciji v Semendriji.

IZ TURČIJE.

Vojne ladje pri Bosporu.

CARIGRAD, 3. — „Yeni Gazeta“ opo-
zarja ministerstvo vojne mornarice na deistvo,
da križarje inozemske vojne ladje ob obrežju
Črnega morja v bližini Bospora, ki je po
noči nadzorujejo z reflektorji.

Pogajanja med Turčijo in Bolgarijo.

CARIGRAD, 3. — Včeraj so pričela
pogajanja med Turčijo in Bolgarijo. Popo-
ludne je angleški poslanik obiskal velikega
vezirja.

belem dnevu je zapregel štiri konje, nakitil
jih belimi robci in dehtečim rožmarinom in
kakor kraljice je odvel Srebrno v svojo hišo
s sinčičem. Vasi na kljubaj se ni hotel ven-
čati žnjo pred letom dnij, da je vas tem bolj
lajala nanj... Tudi glede oken stare je Miloš
držal besedo. Trikrat je je pobil okno spalne
izbe. Stara mu je zagrozila s pestjo, imeno-
vaje ga nečistim duhom, a on je je odgo-
govarjal smehom:

— Stara vedi, koga imaš za zeta.

— Poroči mi hčer! je kričala stara.

— Nočem je odgovarjal Miloš klubo-
valno, dokler mi sinčič ne shodi, da mi bo za
kuma!

In res, ko je bil zbral svate, ni hotel
drugače k poroki, nego da je sproved masega
v cerkev, ki so ga krstili za Marka, da mu
kumuje. Mali je vtepal, mahal z rodicama,
smejal se in krasno odčen v obleko in
cvetjem je kumoval svojemu očetu in materi...
Pred oltarjem sta poljubila dete svoje ljubavi,
Miloš in Srebrna, in obema je bilo srce ga-
njeno in točila sta solze... solze radosti,
solze vzveličanega življenja in sreče človeške...
A mali kum in sinčič ju je gledal svojimi
resnimi še nejasnimi očmi in je božal z ro-
čico mladega očeta in mater in začel mrm-
ljati neko pesmico, ki ga jo je mati naučila.
Sraba Miloša in Srebrne je trajala, po
starodavnem običaju, štirinajst dni.

Konec.

PODLISTEK.

Miloš in Srebrna.

Hrvatski epikal Josip Kosor, prevel C—ć.

IV.

V obigled Malemu Šmarnu se je mla-
dina vasi preselila v šume in na trate v njih,
da tam po starodavnem običaju prebdi noč
ob ognju, v igri in zabavi in svobodnem, ši-
rokem, neizcrpnem uživanju življenja.

Fantje so prinesli v kožnih pisanih tor-
bah mlečnih turšičnih klasov, deklice pa v
košarah kolačev, pečenih piščancev in sadja.
Skupna gostija tantom in deklet, podobna
gostiji starih slovanskih bogov in boginj —
trajala je dolgo v objesti, veselje, v kriku
smehu mladosti, ob pesmi tudi strast in po-
veličevanje življenja... Ognji so veselo pras-
ketali, metaje krvavi plamen pod temno
visoko svodje hrastja; v nebrzdanem poletu
in razgrevanju krvi so skakali preko njih
mladi objestni fantje in krasna dekleta, ki so
jim tanka krila frfotala po zraku. Visoke gu-
galnice so bile privezane ob vrhah hrastov in
kakor da lete labude leteli preko ognjev fantje
in dekleta, vsikljajoča iz dna srca... Šuma se
je smejala, krobotala, vsikljala, kakor da

Avstrija in Srbija.

Z ozirom na članek, ki ga je objavila „Edinost“ od 31. okt. pod naslovom „Avstrijski Slovani nasproti aspiracijam Srbov“ ho gatoro zanimajo čitatelje „Edinosti“ sledeče:

Te dni vozil sem se iz Zemuna do Zagreba z lastnikom neke trgovske agencije v Beogradu. On mi je pripovedoval:

Skozi tri leta, dokler je trajala carinska vojna z Avstrijo, bil je položaj za srbske trgovce neznosen. Borili smo se vsi za svojo eksistenco. Čim je bil sklenjen novi trgovinski dogovor z Avstrijo, smo se oddahnili. Obnavljali smo stare zveze ter mislili, da nastopijo zopet normalni odnosi. Na dan, ko je bila proglašena aneksija Bosne in Hercegovine, nahajalo se je v Beogradu kakih 70 trgovcev iz notranjosti Srbije. Vsi ti so imeli seboj denar, da poravnajo stare račune ter napravijo nove kupčije. Čim pa se je doznalo o aneksiji, vrnilo se je vsi, ne da bi plačali stare račune, ali sklenili nove kupčije. Kdor ima denar, ga drži, banke ne eskompitujejo menic, in vsa trgovina stoji nad robom propasti. So trgovci, ki imajo po dva milijona v menicah, ne da bi mogli inkasirati denar. Menice so bile prolongirane na 12, na 14 mesecev. A treba jih bo zopet prolongirati, ker denarja ni. Tovarnarji tega seveda ne morejo čuti in zahtevajo denar. Pri meni so n. pr. anulirane vse kupčije, ki sem jih sklenil v juliju, avgustu in septembru. To zveš, da sem delal tri meseca zastoj. Tako se goli tudi drugim trgovcem.

Letos je bila v Srbiji izredno dobra letina; in da ni nastopila ta kriza, bili bi vsi trgovci izvrstno delali; tako pa je uničena ne samo trgovina za to jesen, ampak tudi za prihodnjo pomlad. Pa tudi v slučaju, da se sedanja kriza poleže ter zopet nastopijo normalni odnosi, se je bati vsaki čas, da nam Avstrija zopet zapre mejo. Carinska vojna nam je pokazala vso našo slabost in gospodarsko odvisnost od Avstrije, katere nas jednostavno lahko vsaki čas uniči brez pušek in brez topov. To ve pri nas vsaki kmet, in zato zahteva vse — boj! Ko bi šlo za vojno s katerikoli drugo državo, težko bi bilo navdušiti narod, a proti Avstriji zahteva vse boj, ker sleherni Srb ve, da je to vprašanje življenja: biti ali ne biti!

Zato mislim, da bi Avstrija v lastnem interesu storila najbolje, ako bi odstopila Srbiji in Črnigori oni del med Drino in Sandžakom, ter da bi s tem omogočila, da ostanemo dobri prijatelji. Kajti, če tudi bi mi dobili odprto pot do morja, bi vendar naša trgovina vedno imela svojega glavnega liferanta v Avstriji. Mi imamo z Dunajem in Budimpešto toliko zvez, da jih je jednostavno nemogoče pretrgati, brez ozira na to, da nas tudi narava in geografska lega sama vodita v Avstrijo. A naraven razvoj si je možno misliti le, ako bomo stali Avstriji nasproti kakor faktor, ki ni navezan edino-le na njo. To pa je možno le s tem, da se nam da svobodna pot do Adrije. Ali, ako avstrijski diplomati ne pripoznajo onih zahtev, nam ne bo preostalo drugaz, nego, da se spustimo v boj, čeprav brez upa zmage. Sedanji položaj pa je nevzdržljiv!!

Kriza v Avstriji.

Ministrski predsednik baron Beck se krčevito trudi, da bi nadvladal krizo, nastalo vsled demisije obeh čeških ministrov in poostrene po viharnih dogodkih v Pragi. Baron Beck nadaljuje svoje dogovore z voditelji raznih strank in neka vest trdi, da bodo ti pogovori trajali ves teden. Ker je skoraj nemogoče, da bi ministri Fiedler in Prašek umaknili svoji demisiji, je namen tem dogovorom v prvi vrsti ta, kakš se ima preustrojiti sedanje ministerstvo. Veliko vprašanje pa je ali se baronu Becku posreči pridobiti druge češke parlamentarce za vstop v njegovo ministerstvo? V slučaju da se mu to ne posreči bi bila splošna kriza neizogibna. Ako pa vendar pride do rekonstrukcije kabineta, smatra se izstop ministrov Kleina (pravosodje) Marcheta (uk in bogocastje), Dr. Gesmann (javna dela) in Korytovskega (finance) kakor gotovo stvar, dočim so ministri Prašek in Fiedler — kakor znano — že podali svoje demisije. Govori se pa tudi o odstopu ministra za železnice dr. Derschatte.

Glede parlamentarcev, ki bi imeli vstopiti v rekonstruirani kabinet, ni še nikakih zanesljivih vesti. Le toliko se javlja, da bodo češki socijalci zahtevali tri mesta v ministerstvu. O vprašanju da-li vstopi tudi kak zastopnik Jugoslovancev v ministerstvo, je postalo zadnje dni nekam sumljivo tiho. Vsekako bo pa to prilika, ko se more pokazati češko-slovenska vzajemnost. Mi vsaj mislimo, da bi baron Beck, ali kdor bo že sestavljel novo ministerstvo, ako se čehi odločno zavamejo za to več nego opravičeno željo Jugoslovancev, težko mogel prezirati, tako skupno voljo Slovencev, Hrvatov in Čehov samih, ako bi imenovanje Jugoslovanskega ministra proglašil kakor cinditio sine qua non za lastni vstop v ministerstvo, ker bi si s tem pridobili sobojevnika za svoje lastne zahteve in bi se povečal vpliv vseh Slovanov na državno upravo. Apelujemo torej na zastopnike češkega naroda, naj v našem in svojem interesu zahtevajo, da se enkrat napravi konec v neobupajoči dosedanji krivici, ki je v tem, da

so bili Jugoslovani doslej vedno brez zastopstva svojih interesov v ministerstvu.

Cesar Viljem — osmešen.

O cesarju Viljemu je znano, da rad mnogo govori, da se vtika v najrazličnejše stvari in da hoče povsod veljati kakor avtoriteta. To je zelo impulzivna narava, ki se čuti kakor nekakega mentorja v vsej svetovni politiki. Trajalo je res precej dolgo, da je Berlin veljal kakor nekako središče evropske mednarodne politike. Cesar Viljem se je sicer mnogokrat opekel se svojo gostobesednostjo in je bil predmetom ostrih kritik po evropskih listih. Ali to ga ni ženiralo nikdar in je dalje nastopal kakor svoj lastni kancelar, to je kakor činitelj, ki vodi vso vnanjo politiko Nemčije.

Nemški šovinisti so bili vednosilno ponosni na svojega cesarja, ali sedaj se ga skoraj nekako ženirajo, kajti v nekom slučaju se je svojim oblastnim in mentorskim nastopanjem silno blamiral sebe in vso nemško diplomacijo. Neki angleški list je namreč spravil na dan, da je cesar Viljem za časa burske vojne usiljeval Angležem neki načrt za borbo proti Buram. Angleži pa so primerno odklonili njegove nasvete. Ta objava je bila prava senzacija za ves politički svet kajti ni še znan slučaj, da bi kak vladar na tak žaljiv način hotel usiljevati se kake drugi državi za učitelja.

Veliki nemški listi, ki sicer obožujejo Viljema in leže na kolenih pred njegovo vsevednostjo in njegovo enerzijsko, niso mogli v tem slučaju prikrivati svoje nevolje, ker je cesar Viljem sebe in vso nemško politiko izpostavil tako nepopolni kritiki vsega sveta. Stvar je prišla v razgorod tudi v angleškem parlamentu v obliki treh vprašanj na vojnega ministra.

V odgovoru na prvi dve vprašanji je angleški minister tajil, da bi ležal kak tak opis v arhivu vojnega ministra in ne v kadugem arhivu. Na tretje vprašanje, da-li ne misli vojni minister priporočati ministru predsedniku da cesar Viljem dobi mesto v angleškem ministerstvu — je odgovoril vojni minister, da na to vprašanje — ne more odgovoriti!!

Ta izjava je izvala v angleškem parlamentu viharno veselost. Verujemo, da imenitna zafrkacija na račun kakega ptujega vladarja se menda še ni z lepa uprizorila v kakem parlamentu!!

Po tem vprašanju in odgovarjanju — skoraj gotovo poprej dogovorjenem — v angleški zbornici stoji cesar Viljem pred svetom kakor osmešen Evropejec.

Ali želim je možno prizadet tudi nemški kancelar Bülow. Oficijozna „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ namreč ni skušala tajiti gori opisanega skrajno lahkomišljenega koraka cesarja Viljema, marveč ga je skušala opravičevati na način, ki je ves dohodek postavil v še gršo luč. Če je bila vest o tem koraku Viljemovem, s katerim je hotel Angleže učiti, kako naj uduše Bure, skrajno mučna za Nemce že radi tega, ker je bila vsa javnost na strani Burav, pa jih je naravnost poparilo zatrdilo v „Norddeutsche Allg. Zeitung“, da je cesar Viljem svoj spis poprej predložil uradu za vnanje stvari in da ga tam — niso niti čitali!! Neodvisni nemški listi sami priznavajo, da take lahkomišljenosti v vodstvu političnih stvari največje važnosti kakor jo je zagrešila v tem slučaju nemška diplomacija, ne bi bilo najti v nobeni drugi državi. Neki nemški list pravi: Tako ni nikdar postopal kak nemški cesar, in tako tudi ne sme postopati noben nemški cesar. Neki drugi list pravi, da bo nemško diplomacija stalo mnogo in dolgega dela, da izbriše to blamažo.

Iz teh razkritij hoče navstati kancelarska kriza v Nemčiji in zelo resno se govori o odstopu kaeza Bülowa.

Ker je stvar prišla v razgovor v angleškem parlamentu, pride gotovo tudi v nemškem rahstagu. Že sedaj se napovedujejo interpretacije. Bo torej gotovo hudih viharjev, ki bodo še le jasno kazali, kakov udarec je dal Viljem v svoji domnevani bogosličnosti — ugledu svoje osebe in nemške diplomacije.

Ogrska

Preganjanje narodnosti na Ogrskem.

Iz Arada poročajo: Viši sodnik v Nagyhalmagju je obsojil deset romunskih dekavov v denarne globe, ker niso dali na romunskih šolah obesiti madjarskih napisov, kakor predpisuje to novi ljudskošolski zakon.

Drobne politične vesti.

Krečanski nadkomisar. Iz Atene poročajo: Dosedanji krečanski komisar Zaimis je prišel semkaj in se ne vrne več na Kreto.

Bolezen velikega vojvode Luksemburškega. Iz Monakovega javljajo, da je stanje velikega vojvode luksemburškega zelo nepopoljno in da je pričakovati katastrofe.

Za predsedništvo Tafta. — Iz New-Yorka javljajo, da je „New-York Herald“ napravil poskusno glasovanje za predsedniško volitev. To glasovanje, ki je navadno zanesljivo, prerokuje zmago Taftu. Demokracijski voditelji vendar še niso obupali.

Hrvatje in Slovenci Istre!

V smislu našega proglasa v „Edinosti“ od dne 8. t. m. Vam priporočamo, da na predstojećih volitvah poslancev za deželni zbor v skupini kmečkih občin dne 5. novembra 1908 oddaste svoje glasove sledečim možem:

1.) V drugem volilnem okraju z glavnim voliščem v Kopru gg.

MATKU MANDIČ
profesorju v Trstu.

JOSIPU VALENTIČ
učitelju pri sv. Antonu.

2.) V tretjem volilnem okraju z glavnim voliščem v Voloskem gg.:

MATKU MANDIČ
profesorju v Trstu.

dru. GJURI ČERVAR
odvetniku v Voloskem.

3.) V četrtem volilnem okraju z glavnim voliščem v Pazinu gg.:

dru. DINKU TRINAJSTIČ
odvetniku v Pazinu.

AVGUSTINU RAJČIČ
nadučitelju v Voloskem-Opatiji.

4.) V petem volilnem okraju z glavnim voliščem v Buzatu gg.:

IVANU SANČIN
učitelju poljedelstva v Buzatu

in
ŠIMI ČERVAR
župniku v Ždrenju.

5.) V šestem volilnem okraju z glavnim voliščem v Puli gg.:

dru. IVANU ZUCCON
odvetniku v Puli

in
LUKI KIRAC
župniku v Ližnjanu.

6.) V sedmem volilnem okraju z glavnim voliščem v Krku gg.:

ANTONU ANDRIJČIČ
umirovljenemu župniku v Krku

in
ŠIMI KVIRINU KOZULIČ
posesniku v Malem Ločinju.

Politično društvo
za Hrvate in Slovence v Istri.

Pazin, dne 12. oktobra 1908.

Prof. Matko Mandič s. r. Dr. Niko Baničević s. r.
predsednik. tajnik.

Dnevne vesti.

Deputacija iz Piranščine. — Včeraj je došla k državnemu poslancu dr. Rybaču deputacija, ki je v imenu — kakor je potrdila — 500 volilcev izjavila željo, da bi mogli Slovenci na Piranščini na volitvah za kmetijske občine, glasovati za svojega slovenskega kandidata. Hudo jim je, da so priklopljeni k italijanskemu volilnemu okraju. Dr. Rybač je opozoril deputacijo, da za sedaj ni možno vstreti njihovi želji, ker je politično vodstvo za Hrvate in Slovence v Istri za to pot drugače ukrenilo. Opozoril pa jih je tudi da so, kolikor toliko tudi sami krivi priklopljenosti k italijanskemu volilnemu okraju, ker so v zadnjem ljudskem štetju dopustili, da so jih piranski smovi in njihovi podrepaniki skoro vse vprek zapisali za Italijane. Deputacija je odgovorila, da bodo na prihodnjem ljudskem štetju dobro pazili da se ne dogodi več tako sleparstvo.

Dalje je izjavila deputacija, da hočejo Slovenci na Piranščini zahtevati ločitev od piranske občine in vstanovitve samostojne Slovenske občine. Dr. Rybač jim je zagotovil pomoč pri korakih v ta namen.

Slednjič je izjavila deputacija, da bodo Slovenci na Piranščini odločno zahtevali slovenske šole, ker v italijanske šole nečijo pošiljati svojih otrok.

To so vse vesti iz zapuščene Piranščine. Dejstvo, da so se ljudje sami začeli oglašati s takimi željami in zahtevami je razveseljivo znamenje, da se je ljudstvo tudi samo jelo dramiti.

Političnemu vodstvu in vsem rodoljubom je v dolžnost, da gredo na roko zapuščeni narodu.

Generalni major Blaz Schemua, ki je bil imenovan divizijskim poveljnikom v Mostaru, odide jutri na svoje novo mesto.

Razpisano je pri tukajšnjem c. kr. namestništvu mesto sluga.

Imenovanje. Viši inženir Zdenko vitez Limbek je imenovan stavbenim svetnikom za državno stavbinako službo na Primorskem.

Pri nas ni nič boljše! Prejeli smo: V petkovi številki „Slov. Naroda“ čitamo apostrofo na ljubljanske dame, češ, da se že zopet patijo z nemščino, mesto, da bi ponosno in posebno v javnosti kazale, da so zavezane Slovence. Tudi mi imamo mnogo „Slovenk“, ki v kakem zaprtem prostoru in med slovensko družbo radi trde, da so narodne. Kakor hitro pa stopajo na ulico, ne znajo že več — lepega materinega, slovenskega

jezika! Tudi na plesih in družih narodnih zabavah srečujemo še vedno preveč slovenskih — Italijank! Da, celo možka mladina čisto pozablja na svoje narodne dolžnosti. Mesto da bi dajali vsaj moški vzgled nežnemu spolu s tem, da bi vedno in povsodi govorili svoj materini jezik, kvirijo s svojim pačenjem v tujih jezikih še one, ki bi želeli govoriti le slovenski.

Mi smo že neštetiokrat nastopili proti takim — po-sli-Slovencem in priznati moramo, da smo tudi — vsaj deloma — vspehi, ali to nam ne sme zadostovati. Mi moramo z vso odločnostjo zahtevati od vseh onih, ki hočejo veljati za Slovence in Slovenke, da opuste brezpogojno, vsako pačenje v tujih jezikih — ako to ni neobhodno potrebno.

Vzglejmo se na naših nasprotnikih. Onise — bilo na severu ali jugo-zapadu, — strgo drže svoje govorice in vam ne spregovore v drugem jeziku besedice, ako jih v to ne prisili glad ali kaka slična nujna potreba. Zakaj naj bi se torej Slovenci pačili, ko imamo svoj lepi milodoneči jezik?! Bodimo ponosni, da smo sinovi slovenskega naroda in ne ponizujemo sami sebe. Delajmo vsi na izčiščenju odpadništva, ker je to nas vseh sveta dolžnost.

Ljudstvo hoče šol! Na svojih izletih sem mnogo občeval z našim ljudstvom. O priliki ljubljanskih umorov po nemških vojakih pa je v njem še tem bolj dozorela ideja in zahteva; ne toliko vojašnic in vojakov, ampak k šol in učiteljev nam daj! Kmet obsoja vlado, da ne skrbi za njegovo naobrazbo in njegov blagor, češ, v ljudskih šolah se uči le čitanje, pisanje in računanje.

Kmetovemu mišljenju se pridružujem popolnoma tudi jaz: zakaj pa se ne bi, recimo vsaj zadnje leto, počevalo kmečki naraščaj samo v kmečkih in gospodarskih stvarih?! Ljudske šole je nujno potreba reformirati!

Kako skrbijo za Nemce! Te dni je priobčil „Il Piccolo“ neki članek, v katerem je povdarjal, kako nezdrave so nekatere šolske sobe v državni šoli „Piazza Lipsia“. In čujemo, da se ugodi „Piccolovi“ želja s tem, da se dotične sobe opuste ter se začasno tiste razrede premesti v novo pripravljene sobe v Girardilljevi hiši, Via Fontana 28, katere so bile prav za prav namenjene za razširjenje ljudske šole v ulici Fontana.

Seveda se zato najbrže porabi v ta poslednji namen kako druge prostore v rešeni hiši, ki postane na ta načinčasoma druga nemška šola.

Tako skrbi vlada za nemške šole. Za naše šole pa, ki se vzdržujejo slovenskim denarjem, se ne meni nikdo — da si plačujemo tudi mi davke istotako kakor drugi.

Restaurant „Alt-Pilsen“ v ulici Caserma. Nekdo je šel včeraj predpoludne v to restavracijo, da popije čašo piva. Pivo in račun je zahteval slovenski. Natakter je prinesel pivo potem, ko mu je gost na njego nemško vprašanje prikimal z glavo. Ko pa je gost zahteval račun, je pripomnil natakter impertinentno: „Tu se govori samo nemško in italijansko! Če hočete govoriti slovensko, pojte v „Balkan“!

Ker natakter ni hotel povedati, koliko stane pivo, mu je gost vrzel krono, ki jo je natakter vzel in prinesel preostanek v družbo!

Naša javnost je torej opozorjena, da se v restavrantu „Alt-Pilsen“ v ulici Caserma ne sme govoriti slovenski, ker se v tem slučaju riskira, da ga natakter ozmerja.

† Dvorni svetnik Adalbert Bohata. Umrli je v nedeljo po noči bivši deželni sanitetni referent na tukajšnjem namestništvu dvorni svetnik Adalber Bohata, ki je bil pred dvema leti umirovljen.

Ob priliki slavljenja svoje promocije je daroval slavljence dr. Adolf Lenard 30 K za akad. dr. „Ilirijo“ v Pragi, 10 K za družbo sv. Cirila in Metodija in 10 K za akad. fer. dr. „Gorotan“, k temu se je nabralo med Ilirijani in gosti k vsaki svoti po 10 K; skupna 80 K.

Slavljencec je daroval označene svote v narodne svrhe, mesto da bi si dal tiskati naznanila promocije. Mislimo, da je to gotovo posnemanja vredno.

Narodne pesmi v okolici. Kakor vsako leto, tako se tudi letos pevski društvi „Veselska“ v Škocjanju in „Slava“ v prvem okraju tržaške okolice obračati do gospodov skladateljev z gorečo prošnjo, da nam kaj ustvarijo za bodočo predpustno sezono, da bo naša slovenska mladina pevala slovensko in ne italijansko.

Skladatelj naj si izbere sam, po svojem ukusu, primerne besedilo (ali kolikor le možno kratko). Pesmi naj bodo zložene v taktu keratnice, valčka — lahko tudi andante. Skladbe naj se dopoljujejo do 25. novembra a enemu ali drugemu odboru gori imenovanih dveh pevskih dušter.

Tržaška mala kronika.

Velika tatvina. Predsinočnim so v stanovanju družine S. v ul. Manzoni št. 17, napravili tatovi neprijeten obisk. Vkradli se za 1000 K dragocenosti. Policija poizveduje.

Aretacija mednarodnega goljufivega kvar-topirca. Eleganten mlad mož, ki je stanoval pod imenom Jean Battino v nekem prvem tržaškem hotelu, je bil včeraj zjutraj na državnem kolodvoru, ko se je odpravljal k odhodu v neko drugo avstrijsko mesto, od policijskega agenta aretiran. Dosedanji Bat-

tno je v istini 29 letni Jean Tiropolis z Mytilen in v večini evropskih držav znan go-ljušni kvartaž, ki je poskušal svojo arčo tudi tukaj in, kot se zdi, s uspehom.

Tiropolis je z Ogrske izgnan in baje od dunajske policije s tiralnico zasledovan. Temu modernemu roparskemu vitezu jako služi na njegovih blodnih potih znanje približno dvajsetih jezikov.

Igra in kri. Radi bedastega prepira pri „mori“ je nastal v neki gostilni v Šklednju med 22 letnim Andrejem Sancinom in njegovim nasprotnikom hud pretep. Prvi je bil pri tem ranjen z nožem v prsa, tako da se je bati, da so pljuča poškodovana.

Dete padlo z okna. Trst je postalo klasično mesto za nezgode otrok. Suha kronika dan za dnevom poroča, kako je kak otrok padel z okna, a človeka pri tem spreletava groza!

Dveletna punčka Amslija Misi, stanujoča v Rojanu št. 242, je bila včeraj pestovana od deklice, ki je stala pri oknu, na srečo ne bolj visokem nego 1'60 metra. Dete ji je na enkrat zdrknilo z naročja in — padlo z okna na cesto. Dete je na srečo bilo le lahko poškodovano.

Tatovi oropali stanovanje. Slavni neznanec so včeraj porabili ugoden trenotek, da so oropali stanovanje Viktorja in Katerine Pule, v ulici Conti št. 17, ko nista bila gospodarja doma. Vkradli so perilo in oblačila za skupni znesek 400 K.

Nezgodna na delu. — Padel je s tramovja. Včeraj zjutraj okoli 9. ure je podajal Ivan Počakaj, star 20 let, podiral zid starega poslopja v čistilnici riža pri Sr. Sabi. V to svrhu so zgradili tramovje, visoko 7 metrov od tal. Ne ve se, kako je nesrečni delavec telebnil na tla. Dobil je bunke po vsem telesu in notranje poškodbe. Sprejeli so ga v bolnišnico.

Zgubljen otrok. Predsinočjem so našli v ulici Nuova deklico, ki je tavalala okoli jokaje. Iskala je stanovanja. Na policiji je povedala svoje ime in rekla, da ne ve, kje stane. Potom poizvedb se je slednjič dognalo, kje da biva in proti njeni materi se je kazensko postopalo.

Smešnica. Previdna oporoka. „Moje premoženje zapuščam svojemu bratu. Ker pa vem, da ga lump gotovo zapravi, zato naj se mu je izroči še le po njegovi smrti.“

Koledar in vreme. Danes: Karol škof. — Jutri: Caharija. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 13.5 Cels. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Temperatura hladna. V začetku lepo, potem motno.

Naše gledališče.

Prihodnjo nedeljo vprižori naše gledališče dve predstavi. Popoldne bo repriza uspele češke drame „Gospod Grob-ski“, zvečer je noviteta: slavna šaloigra „Katakombi“, ki je v repertoarju vseh najboljših gledališč. Ta igra spada med najlepše humoristične komade svetovnega repertoarja.

Tržaška gledališča:

VERDI. — Novelli, menda največji živeči dramatični umetnik, triumfira zopet in zopet. Danes komedija „I nostri bimbi“ (Naši otroci) od Bissona. Glavno vlogo igra Novelli.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes častni večer izborne umetnice Erilde Cervi-Cairelli, ki igra naslovno vlogo v operi „Wally“.

FENICE. — Danes opereta „I vagabondi“.

Društvene vesti.

Na običnem zboru akad. dr. Ilirija v Pragi dne 28. vinotoka je bil izvoljen sledeči odbor: iur. Karol Ferluga, predsednik, iur. Jože Kavčič, podpredsednik, iur. Karol Ivanc, tajnik, iur. Vekoslav Visenjak, blagajnik, iur. Karol Poženel, knjižničar, iur. Marino Luxa, gospodar, iur. Anton Kosi, arhivar, tehn. Viljem Kukec in tehn. Karol Justin, preglednika.

Darovi.

Na veselici pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah so preplačali vstopnino sledeči gg.: Svetko Martelanc K 2, Anton Martelanc K 2, Jaka Stare K 1, Andrej Zuban K 1, Josip Pertot K 1, Šmuc Fr. K 1, Martin Znidaršič K 1.50, N. N. K 1, Ivan Čergolj K 1, Jaka Pertot K 1, Hinek Vojteh K 1, Marija vd. Humplik K 1, A. Scheimer K 1, N. N. 50 stot. N. N. 50. — Srčna hvala vsem darovateljem.

Vesti iz Goriške.

x Irredenta. Pred desetimi dnevi je bila tukaj hišna preiskava pri nekaterih členih mazzinijanskega društva „Circolo di coltura popolare“, našlo se ni nič posebnega, ker so bili dotični in sploh društvo obveščeni, kaj namerava policija. Namestništvo je sedaj društvo razpustilo, kar pa prav nič ne pomaga, ker v kratkem času se ustanovi novo z nekoliko spremenjenim imenom. V teku pol leta je to že tretje razpuščenje enega in istega društva z istimi členi.

Razpuščeno društvo je podružnica vele-lškega „Trento e Trieste“ v Italiji ter je odvisno od filijalke v Vidmu, kjer se vse

pripravlja, da se maršira v Trst. Tako je rekel piscu v Vidmu v nedeljo neki tamošnji poštni uradnik, ki sedi v odboru društva, da pričakujejo dan na dan iz Milana migljaja. Na odgovor, da lahko gredo čez mejo in tudi v Trst, kadar jim je drago, je zagotovil vzvišeno: Sedaj ne napravimo izleta, marveč se pokažemo s puško v roki, da rešimo naše zaslužene brate. Ko sem se mu začel glasno v obraz smejeti, je bil ves iz sebe, je vzdignil roko kakor v prisego, izustivši besede: Preden mine leto, bo Soča mejna reka!

Iz Ajdovščine. Dne 8. novembra t. l. ob 3. uri popoldne se bo v dvorani g. Bratine v Ajdovščini vršil redni občni zbor „Lavri-čeve javne knjižnice“. V slučaju nesklepnosti vršil se bo občni zbor pol ure kasneje z dnevnim redom tur je sklepčen po §. 9. društvenih pravil brez ozira na število prisotnih členov.

Razpisan je natečaj radi oddaje mesta poštnega ekspedijenta pri c. kr. poštne uradu v Šmarjah (pol. okraj Gorica).

x Dr. Achille Venier, bojeviti pisaka v deželnem zboru, imenovan je bil v petek drugim mestnim pristavom, to je drugim podžupanom. Dotične šeeje se je vdeležilo 16 svetovalcev, od katerih je glasovalo za njega 15, sam je oddal svoj glas pa sotrebnatacu dr. Pinsucigu, kateri je za gotovo pričakoval, da postane drugi adjunkt.

Ostalih osem svetovalcev, ki so bili nasproti Venierju, se seje ni vdeležilo. Pinsucig se drži kisló, ker mu je že obljubljeno mesto v zadnjem trenutku splavalo po vedi in sme se gotovo pričakovati, da postane iz Filaksa nasprotnik zmagovalcu. Venier pa nosi glavo pokoncu kakor prazen klas, ker sedaj ima upanje, da prej ali slej, ako ne prevzame mestne uprave, državni komisar, postane magifico podesta di Gorizia.

Iz Hudajužne. Železnica donša vsem do bička ali koristi drugače ljudstvu, le prodajalci tobaka v tukajšnji okolici so na zgubi. Po tobak moramo hoditi v tolminsko zalogo, a večkrat se dogaja, da ni zahtevane vrste v zalogi. Prej nam je donšal tobak poštri sel, sedaj moramo sami napravljati dolgo pot, kar vse precej stane. Odstotki pri prodaji tobaka so pa tako majhni, da prodajalci nimajo nikakega dobička, ako se vpoštevajo potni stroški, patent, najemnina, delo in pokvarjeno blago. Trafikanti iz Hudajužne in bližnjih krajev so zategadel vložili po predsedništvu društva prodajalcev tobaka na Goriškem na c. kr. finančni inšpektorat v Gorici prošnjo, da bi dovolil podzalogo tobaka v Hudajužni. Pričakujemo in nadejamo se, da se naša prošnja reši ugodno v kratkem času, saj bo imel od nje le erar največji dobiček. Zeh-tevati pa finančna uprava ne more, da bi delali s zgubo!

Vesti iz Istre.

Zaupni volilni shod v Spodnji Škofiji dne 1. novembra 1908. Tega zaupnega volilnega shoda se je udeležilo čez 100 volilcev iz tukajnje okolice. Shodu je predsedoval g. J. Piciga, župan iz Dekani.

Govorila sta drž. poslanec g. profesor Mandić o delovanju drž. in drž. zbora, in župan ter drž. posl. g. Pangerc o deželno-zborskem volilnem redu.

Dalje so govorili tudi gg. nadučitelj J. Bertok, posestnik Gustav Melušić, novinar A. Munih, obč. tajnik Sancin in posestnik Anton Bertok.

Na tem shodu sta bili tudi soglasno vsprejeti sledeči resoluciji:

1.) Volilci, zbrani na volilnem shodu na Srednjih Škofijah dne 1. novembra 1908, izrekajo popolno zaupanje drž. poslancem gg. prof. Matku Mandiću, prof. Vekoslavu Spinčiču in odv. dru. Laginji, in so jim hvaležni za njih dosedanje delovanje. Ob enem izražajo željo, da z vsemi silami delajo na to, da se v bodočem državnozbornem zasedanju združijo vsi jugoslovanski poslanci v enoten jugoslovanski klub. Ako bi pa to ne bilo možno, naj delajo vsaj na to, da oba dosedanja kluba postopata solidarno vsaj v vseh gospodarskih in narodnostnih vprašanjih.

2.) Volilci zbrani pri volilnem shodu na Srednjih Škofijah dne 1. novembra 1908, izrekajo popolno zaupanje političnemu društvu za Hrvate in Slovence Istre v Pazinu in se pokore njegovim nasvetom. Izražajo pa stud nad raznimiklevetami, ki jih tro-sijo okrog razne osebe in neki listič podmitjeni od gotovih nam sovražnih

Slovinci!

Naše operne romance, pesmi in skladbe so posnete v velikih dvostrokih ploščah, katere prodajam po K 4.

Velika zaloga gramofonov in plošč

Valent. Wiegele

Trst, via Belvedere 3.

Pozor Slovenci!

V dobroznani prodajalnici muških oblek

„Alla Città di Trieste“

: Trst, ulica Giosuè Carducci 40 (prej Torrente). :

novi dohodi za jesensko in zimsko sezono. Moške obleke kamgarn barvane in črne. Obleke za otroke in dečke od 3 do 10 let. Velika izbira paletot za moške in dečke. Površniki in jope z ovratnikom astrahan ali zajčovo kožo. Specijaliteta tu in inozemskega blaga ter lastna krojačnica za izdelovanje oblek po meri.

Fušanaste srajce, hlače iz bombaževine, spodnje hlače, pletenine in druge potrebščine za delavce, po cenah da se ni bati konkurence, samo v dobroznani prodajalnici

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Ulica Giosuè Carducci št. 40 (ex ulica Torrente)

Govori se slovensko.

Zaloga svetovnoznane ČEŠKEGA PIVA

delniške tovarne v Č. Budějovicah

(izven dogovora) toliko v sodih kolikor v buteljkah ul. Valdirivo št. 32.

Telefon št. 2201.

Prodajalnica manifaktur. blaga

Enrico De Franceschi

Filijalka ulica delle Poste št. 10

je prejela za jesensko in zimsko serono

bogato izbero blaga

za ženske obleke

pletenice, fuštanjev, trliža in izdelanega perila za moške in ženske.

Direktni dovoz štajerskih kokoši iz

ajc. Specijaliteta: Graške Poulards.

Cene dogovorne. — Postrežba na dom

Ulica Campanile št. 15.

Prodajalnica zgotovljenih oblek :

za moške in ženske.

Obleke za otroke

od 70 do 80 krajcarjev naprej.

Volnene nogovice, bluze, srajce za moške in ženske, pletenice, zgotovljeni predpasniki itd. Najzmerneje cene.

Amelia Martinico

Trst, ulica Barriera vecchia št. 19

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

spezialist

ZA OTROŠKE BOLEZNI

v ulici Stadion 6. l. n. Telefon 18, IV

(gledal. Fenice)

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement.

Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolzla olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Cine-Music-Hall-Mondial

Edini v Trstu. Ul. dell' Istria 6, Hrib sv. Jakoba. Edini v Trstu.

Žive in govoreče slike.

Vsako soboto in sredo nov vspeh, absolutne novosti.

Od srede 4. do petka 6. novembra:

DVA NEUTOLAŽLJIVA

komično.

Krivoprisežnik

ali drama v cirkusu.

CINEMUSIC:

Vstopimo brez ropota!

Velik uspeh. — Absolutna novost.

NEČAKOVE SKRBI

Nedosegljiva komika.

Nova mlekarna

TRST, ulica San Nicolò št. 29

prodaja pristno mariborsko mleko

Dnevni dohodi čajnega masla in jaje. — Postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu. —

Restavracija Hotel Abbazia

Via Goppa 20 (nasproti hotela „BALKAN“.)

Impozanten uspeh vsako večer

šramelj kvartet

Vstopnina prosta.

H. O. VOGRIČ, kapelnik

TRST

ulica G. Boccaccio št. 9, I. nad.

Podučuje klavir na domu in stanovanjih!

Čaj tisočeri cvet

Izvrstno domače sredstvo, ki ne bi smelo manjkati v nobeni družini. Ta čaj je sestavljen iz mnogih zelišč, korenin in cvetlic ki povzročajo prebavljanje in tek. — Isti uničuje ušadnina in krče v želodcu, napitovanja preobline kislina itd. — Zavežek z navodilom po eno krono dobiva se v odlikovani lekarni.

PRAXMARER (Ai due Mori)

Trst, Piazza Grande - Mestna palača. - Tel. 377

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno TELEFON 865.

slojev, proti navedenemu društvu in našim dičnim narodnim voditeljem.

Državni poslanec g. prof. Mandić se je zahvalil v svojem imenu in v imenu tovarišev gg. Spintiča in Laginje na izrečeni zaupnici, kakor tudi v imenu političnega društva.

Slednjič je predsednik g. J. Piciga shod zaključil ob 5. uri zvečer.

Tudi oni shod, ki se je vršil ta dan pri Hervatinih na Miljskih brijih, je bil vrlo dobro obiskani. Vršil pa se je še-le okoli 10. ure in triletni predpoldne, ker prej je bila sv. maša. Zanimivo — a tudi žalostno — je to, da se je med Slovenci moralo razpravljati ne le v slovenskem temveč tudi v italijanskem jeziku.

Če ne kje — je tu neobhodno potrebno, da bi naša istrska Ciril-Metodijeva družba ustanovila slov. ljudsko šolo!

Nis Vodoran III.

Vesti iz Kranjske.

Natakarja izživlja. — Dva natakarja restavracije v St. Petru sta se mudila pred nedavnim v kolodvorski restavraciji v Postojni. Da so gostje zapeli slovanske komade, njima ni bilo po volji in pričela sta drzno izživljati. Seveda se gostje planili kviško: dočim je eden natakarjev ušel urnih krač, se drugega vjeli in mu naložili — pokoro!

Notranjski čudež. Gospod Ševar Ludvik, prevaževalec in trgovec na Rakeku, ima samorimške dopisovalne liste.

Izzivalni kašipotni deski sta pritrjeni na stebri ob državni cesti pred Logatcem. Napisi so na prvem mestu nemški in še-le na drugem slovenski. Očlovek bi skoro mislil, da je na nemški meji, ne pa sredi Slovenije, kjer imajo biti samoslovenski napisi! Smo pa že kaj več pričakovali od logaškega občinskega sveta. Govorili pa smo tudi z nekaterimi Logatčani: če ne izgineta oni deski takoj, povemo prihodnjič več!

Radeče pri Zidanem mostu dobe postajališče na progi Zidani most—Brežice. Z delom se je že pričelo.

Signor Baccarich v Postojni je dal spoštljivo očistiti s črnilom zamazani nemški napis: „Apotheke“. S tem pa si je le nakopal vseobče nasprotstvo! — Pred nedavnim časom pa je poslal na postojnski kolodvor pošiljatev za Istro z laškimi besedilom. Železnica pa zaradi tega pošiljatev ni hotela sprejeti, češ, da sprejme pošiljatev le v nemškem in pa v deželnem (slovenskem) jeziku. G. Baccarich je trla velika jeza in grozil je menda, da se pritoži na železniško ravnateljstvo, ki bi ga pa seveda prav tako lepo poučilo. Ali, glej ga kleka: mesto, da bi napravil na to besedilo v slovenskem jeziku, napravil je isto rajše v — nemščini! — Vemo, g. Baccarich, da ste dalmatinski Hrvat, ali, če Vam leži Italija tako na srcu, bomo le veseli, če nas zapustite!

Vesti iz Štajerske.

Dom za obskrbo zanemarjene mladine boče postaviti celjska občina v zvezi z obškrbovalnico za reveže in nemškimi domom za vaje. Določena je za to svota 60 tisoč K.

Redek lovski plen. Belo lisico so vstrelili v Pamečih pri Slovenjgradu.

Škrlatica se zopet močno razširja v celjskem mestu in okolici. V bolnišnici leži že 22 malih bolnikov.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu oktobru 1908 je 158 strank vložilo K 67.708'94, 146 strank vzdignilo K 58'498.17 2 strankama izplačalo se je hipot. posojila K 2.400.

Stanje hranilnih vlog K 1.739.259'01. Stanje hipoteknih posojil K 1.280.296'64. — Denarni promet K 197.703'90.

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva
ulica Bachi št. 12, II. nad.
UHOD POD PREHODISCEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošnje vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnih slučajih. — Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop.
Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Mali oglasi.

Toči se pristno in do bro domače vino pri g. Rudolfa Košut -a, Rojan št. 256. (1861)

Narodni greh napravi, kdor se pusti sliki druge in ne v odlikovanem fotografskem ateljeju Antona Jerkiča v Trstu zraven velike pošte št. 10, v Gorici Gosposka ulica št. 7. — Svoji k svojim! 1267

Dr. ARNOLD KOLB

zobozdravnik, svojčas asistent na dunajski polikliniki
prej v ulici della Zonta 7
sedaj Corso 14, I.
sprejema od 9.—1. in od 3.—6. popol.
Izdiranje zobov brez bolečin in plembovanje.
Umetni zobje po najmodernejših sistemih.

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)
ulica Giulia št. 3.
— Ordinira in operira —
od 11½ do 1 in od 4½ do 5½ ure.
— Telefon št. 1268. —

Hotel prenočišče „Alla vecchia abbondanza“

št. 20 — Trst, ulica Giosue Carducci — št. 20
Krasna lega. Čist in najboljši komfort. Centralna lega vseh tramvajskih črt. — Oni, ki pridejo v Trst, naj prenoče v **HOTEL-u ABBONDANZA**, kjer najdejo lepe in sušne sobe

Odprla se je na novo urejena trgovina

z zgotovljenimi oblekami

za gospode, gospe in otroke.

pod **tvrdko BOHINEC & Co.**

v ul. delle Torri 2 Palača Diana (za cerkvijo sv. Ant. novega)

Zasiguramo solidno in točno postrežbo ter najnižje stalne cene in prosimo za obilni obisk.

VERA

je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavolaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.

STEKLENICA 3 K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljatev po poštne povzetju.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ** in drugi.

NOVA MESNICA

ko si, vampe in osoljeni jeziki. Vse po najzmernejših cenah.

Trst, ul. Belvedere 40
Prodaja se goveje meso prve vrste, kakor tudi graško meso, najfinije telečje in jančje, ko-
Udani **C. Sovrano.**

ZADNJI TEDEN

Žrebanje nepreklicno dne 7. novembra 1908. Ena srečka stane 1 krono.

Dunajska c. kr. Policijska loterija

Kron 30.000 Prvi glavni dobiček Kron 30.000

kakor tudi **II. K 5000** in **III. K 1000** se izplača v gotovini vsled Najvišjega dovoljenja Njeg. c. kr. apost. Vel. in na zahtevo dobitnika z 10% odbitkom in post. dob. davkom.

SREČKE so na prodaj v menjalnicah, loterijskih nabiralnicah in tobakarnah.

Urad c. kr. Policijske loterije se nahaja na Dunaju I. Schotterring 11 (v palači Polic. ravnateljstva)

Podučujem angleški jezik. Prihajam tudi na dom. Naslov pove Inzeratni od-
delek Edinosti. 1741

Mladenč išče pri slovenski družini meblirano sobico mogoče tudi s hrano. — Pomoč na Inzeratni oddelek Edinosti pod „Osemnajstletni“. 1740

Tržaško podporno in bralno društvo razpisuje službo

uradnika

Informacije se dobivajo v uradu v ul. Stadion 19, kamor se tudi naj naslovljajo prošnje do 15. novembra t. l. **ODBOR.**

Namizna jabolka

v kakovostih po kron 10, 12 in 14 — za 100 kg s kolodvora Litija razpošilja v vsaki množini po povzetju **J. Razboršek** v Šmartnem pri Litli — (Kranjsko). Korbica 5 kg franko K 2 po povzetju.

Ferdinand Pečenko

V dobroznani žganjarni
v ulici Miramar št. 1
dobijo se vedno
pristne pijače I. vrste, kakor n. pr. žganje, slivovec in brinjevec : :
kakor tudi mrzle pijače
frambois, tamarindi in šemade

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster
Trst - San Giacomo In Monte 6
Prvo podjetje za navadna in fina teracerarska dela
obstoječe od leta 1852
Sprejme se tudi popraviljanja
Snajališče v Mirodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jaka

STARA MIRODILNICA
Fed. F. Huber Succ.
TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.
BOGATA ZALOGA
barv, povlak, čopičev, pramenj, kemičnih izdelkov, min. vod. parimov, zamah, železne žice, elastike za cepljenje, mila in STEKLENIH SIP.
Zaloga žvepla in modre galice.

ANTON JOGAN, mizar

Sprejme vsakovratna naročila in popraviljanja.
Ima vedno pripravljeno pohištvo za spalne in jedilne sobe ter kuhinje.
TRST — ulica Farneto 45.

Odprla se je

v ulici Belvedere št. 34
Velika in dobro preskrbljena zaloga
Napoljske in bolonske zmesi
s pridejano tvornico domače zmesi : :
vsak dan Sveže.

Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana

MELANY MINZI

Prodajalnica jestvin

Via dell'Istria št. 14 — Trst
Prodaja kave, riža, testenin domačih in tujih, sladkorja, moke, masla, mila, olja, otrobi itd.
VSAKI DAN SVEŽE BLAGO.
Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in okolici udani

IVAN GUSTINČIČ.

PEKARNI in SLAŠČICARNI ALOJZ GUL

Piazza Caserma 4 in Via Caserma 17
sta na novo opremljeni
in preskrbljeni z najmo dernejšimi stroji. Kruh iz moke I. vrste, svež 4-krat na dan. Najfinije slaščice. Velika izbira moke prve vrste. Likerji in vino prvih tu- in inozemskih tovarov.
— Moke iz prvih a. o. mlinov.
POŠILJATEV NA ŽEŽLO. VELIKA IZBERA FAV

Trpežna ženska krila

po ceni! Gladke K 1.50 komad; črtane K 1.70; karirane K 1.90. — Pošiljatev po poštne povzetju. Zavej 5 kg 7 komadov. Manjša naročila se ne jemljejo v poštev. Prodajalec popust. — Kondicije po naročilu. — Gustav Weissenstein v Bystrém u Poličky.

V prodajalnici jestvin

Domenico Moretti
Trst, ul. Giuseppe Gatteri št. 20
vogal ulice Farneto
prodaja se po najzmernejših cenah sladkor, kava, riž, zmesi, moke, naravno maslo, srebro in kuhane, vino, pivo in likerji v buteljkah itd. Specialiteta praških in S. Danjelskih gnetaj. Poštne pošiljatev po zmernih cenah.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)
CORSO šte. 36 — TRST
Nasproti prejšnje prodajal. DRAG. VEKJETA.
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstno, srebrnina in žepne ure. Cene zmerno.

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene smerno. Počkaj & ogl. Hotel Balkan